

Po svetu

Veliko razburjenje radi na zemljevidu znamenovane nove razdelitve Evrope po tej vojni. Kakor znano, je obiskal pred nedavnim prestolnice evropskih velesil (izvzemši sovjetsko Rusijo) Sumner Welles kot poslanec predsednika Združenih ameriških držav. Welles je bil tudi v Parizu in se je posvetoval s tedanjim francoskim finančnim ministrom in današnjim vladnim predsednikom Reynaudom. Po posvetu sta se dala državnik fotografirati, ne da bi vedela, da je bil za njima obešen na steno zemljevid, na katerem so zarisane meje evropskih držav po tej vojni. To fotografijo z omenjenim zemljevidom v ozadju je objavil francoski tehnik »Illustracion«. Objava je vzbudila vihar ogorčenja v Italiji in Nemčiji. Italijanski poslanik v Parizu je ugovarjal proti tej objavi pri predsedniku francoske vlade, ki se je opravičil z opazko, da je ta zemljevidni kamen spodtke star... — Na sliki, ki predstavlja Wellesa pri Reynaudu, je razločno videti karto Evrope, na kateri sega nova Avstrija do Trsta in Tržiča (Monfalcone), Italija je brez Zadra, Albanije, Reke, Istre in jadranskih otokov; Češkoslovaška je obnovljena v starih mejah; Danska in Poljska sta povečani na škodo Nemčije; Francija sega skozi do Rena; Bavarska je ločena od Nemčije itd.

Stališče Italije radi razširjene zapore zaveznikov. Radi razširjene blokade zaveznikov na Sredozemsko morje bo Italija čakala tako dolgo, da se bo videlo, kako se bodo izvajali blokadni sklepi. Če bodo pri tem prizadete tudi koristi Italije, bo nastopila v njih zaščito.

Dalekosežna preosnova angleške vlade. Dalje časa se je že oznanjalo javnosti, da bo angleški ministrski predsednik preosnoval svojo vlado, kar se je tudi zgodilo 3. aprila. V novi Chamberlainovi vladi je najvažnejša ta sprememba, da se dosedanji mornariški minister Winston Churchill postal predsednik vladnega vojnega odbora in zavzema tako rekoč mesto podpredsednika vlade. V odboru, kateremu načeluje Churchill — katerega imenujejo Nemci: sovražnik Nemčije števil. 1 —

so ministri vojne mornarice, vojske in letalstva. Kot predsednik tega odbora bo imel redne sestanke s šefi generalnih štabov vojske, letalstva in mornarice ter bo imel največji vpliv na vso angleško vojno silo. Po višanju Churchilla v predsednika vojnega odbora je najbolj v živo zadelo vse nasprotnike zaveznikov, katerim je bil že doslej ta angleški lord najbolj bodeči trn v peti. V preostalem je prišlo v novi Chamberlainovi vladi do zamenjav nekaterih osebnosti ministrov in sprememb v državnih podtajništvih.

Udeležba narodov pri katoliških misijonih. Na misijonskih področjih med poganskim svetom deluje sedaj 16.000 katoliških duhovnikov. Majhnost tega števila nam takoj postane očitna, če pomislimo, da deluje med 345 milijoni katoličanov Evrope in Amerike 302 tisoč duhovnikov, kar seveda tudi ne zadostuje. Število katoliških duhovnikov v misijonskih deželah je le kakor kapljica v morju. Tega bi se morali katoličani bolj zavedati. Kar se tiče udeležbe katoliških narodov pri misijonstvu, je ugotovljeno tole razmerje: na en milijon Holancev pride 313 duhovnikov-misijonarjev, na en milijon Belgijcev 138, na en milijon Ircev, Angležev in Švicarjev po 100, na en milijon Francozov 85, na en milijon Nemcev 53, na en milijon Slovencev pa komaj 10 duhovnikov-misijonarjev. Odkar imamo svojo svobodno narodno državo, se je ta stvar sprememila v prid Slovencev. V prvih dveh desetletjih tega stoletja (od 1900 do 1920) je odšlo v misijone med pagane vsega skupaj le 8 misijonarjev in misijonark, med njimi samo 3 duhovniki. V naslednjih 20 letih (od 1920 do 1939) pa jih je odšlo 98. Od teh so v tem času 3 umrli, 7 jih je zapustilo misijonsko polje, ostalih 88 pa še sedaj deluje na njem, poleg onih treh, ki so še ostali od osmorice prvega dvajsetletja. Da bomo Slovenci v bodoče še bolj napredovali v misijonstvu ter se tudi v tem pogledu enakovredno uvrstili med druge kulturne narode, je treba misijonsko idejo in delo za misijone med našim ljudstvom večino bolj širiti.

Kratke tedenske novice

Prvi uradni obisk v madžarski prestolnici sta opravila naša ministra dr. Konstantinovič in za kmetijstvo dr. Branko Čubrilovič, ko sta obiskala v preteklem tednu kmetijsko razstavo v Budimpešti.

Bolgarska zbornica je sprejela soglasno zakon o državljski mobilizaciji, ki določa mobilizacijo vseh nacionalnih in gospodarskih sil v državi ob vojni in miru. Zakon vsebuje tudi najostrejšo kazni za one, kateri dvigajo cene, in za vojne dobičkarje.

Nemčija je zbrala na obalah Vzhodnega morja 400.000 mož. Iz tega sklepa, da namerava vdreti na južno Norveško, ako bi storila Anglija kakšne nove korake za stalno preprečitev nemškega prometa z Norveško.

Nemški pokrovitelj nad Češko-Moravsko von Neurath je izdal odredbo, katera prepoveduje s 15. aprilom vsem ljudem v protektoratu zaposlitev v tekstilni industriji in trgovini. Razen tega se morajo ljudje izseliti iz udobnih stanovanj v predmestja.

Nemški poslanik v Moskvi je bil kilcan v Berlin, da poroča, kaj se godi v Rusiji v zadnjem času...

Nemci so doalej sami potopili — ker niso mogli uiti preganjalcem — 27 tovornih ladij v skupni tonazi 303.000 ton.

40 milijard mark so znašali ob koncu leta 1939 nemški državni dolgi. Tako zvani leteči nemški državni dolg se je pa od septembra 1939 do decembra 1939 povečal za 4,7 milijarde mark ter je znašal ob koncu leta 1939 14 milijard mark.

Na Francoskem bodo v kratkem objavili zakon, ki predvideva smrtno kazen za one, ki bi širili lažne vesti ali skrivali propagandni komunistični material ter hitlerjevske ideje.

Na zasedanju vrhovnega sovjetskega sveta v Moskvi so se pojavile zelo ostre kritike na račun ljudskih komisarjev, katerim so očitali pozamezni člani sovjeta počasnost, nesposobnost in celo korupcijo. Proti nekaterim so nastopili zaradi njihovega razkošnega življenja, ki ne odgovarja načelom boljševizma. Stalin in Molotov sta se odstranila za časa teh kritik iz zbornice.

Finska je izgubila z mirom s sovjetsko Rusijo 1000 km železniških prog.

Ameriški senat je sprejel s 46 proti 33 glasovom predlog o triletnem podaljšanju pooblastila vladi za sklepanje trgovinskih pogodb brez odobritve kongresa (parlamenta).

Golob je prišel v papežovo sprejemno dvorano in sedel nad prestol, ko je sprejel sv. oče zadnjo sredo novoporočence in romarje. Golob je sedel mirno, dokler ni podelil papež sv. blagoslov navzočim, nakar je odletel.

Jugoslov.-madžarski trgovinski razgovori

Pretekli teden so se vršili v Beogradu jugoslovansko-madžarski trgovinski razgovori. Obe delegaciji sta predložili obširne spiske predmetov, ki pridejo v poštev za uvoz, odnosno izvoz. Tako so Madžari predložili seznam 30 raznih jugoslovanskih proizvodov, ki jih žele

kupiti pri nas. Najbolj se Madžari zanimajo za rude in kovine. Zanimivo je, da Madžari kot poljedelska država iščejo tudi mnoge kmetijske pridelke, posebno one, ki služijo kot živinska krma. Med drugim Madžari kupujejo v Jugoslaviji 3000 vagonov koruze, 1200 va-

Pri lenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed zaradi zapeke, naj se rabi že davno znana in učinkovita naravna »Franz-Josefova grenka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je »Franz-Josefova grenka voda« posebno koristna domače srce vo, kadar gre za to, da se zjutraj vstane prebavni kanal s salinskimi sredstvom za odprtje.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

lene trave in drevja. Kmetu se je žival smilila in je ni mogel pobiti. Naj pogine sama v naravi! si je mislil. — Konj se je pasel, dokler je bilo kaj trave. Ko je te zmanjkalo, je v mrzlih dneh minile zime objedel vso skorjo po drevju. Nekega dne je pa preplaval Neretvo in dospel na gospodarjevo dvorišče. Družina, ki je bila zbrana pri mizi, je videla konja, kako je z nogu odrinil hlevna vrata in vstopil. Ker je bil hlev slučajno prazen, je prišel konj spet ven, hodil s poveznjeno glavov okrog voglov, vtaknil glavo v vsak kot in spet odšel v hlev. Tam je legel na staro mesto in ko so prišli ljudje, so ga našli mrtvega.

Umetna storklja in njen kavalir. V Gassenu v Šleziji so napravili za-

Stefan Skledar:

Antolinovo vstajenje

(Nadašjevanje)

Da, vse kaj drugega je krivo temu, da je njihova hiša zlezla v to pogubo. Nesreča se je spočela, ko je prišla k hiši njegova nezvesta žena. »Da, Mariča je prinesla v našo hišo ta pekel...« je večkrat javnila Štefova mati. Sin pa je pri tem gojil svoje misli. Na skrivnem jim je prilival moče, da niso usahnile. Bil je namreč prepričan, da nikoli ne bi prišlo tako daleč, ako bi imela mati le količkaj soli v glavi. Kako se je znala prilizovati očetu! Ona je najbolj norela za tem, da so kar najslabesneje obhajali godove — vseh, ki so bili sploh pri hiši. Izbirala pa je za goste samo tiste, ki so ji bili po volji. Seveda oče ni pripustil, da najbližnjih sorodnikov in botrine ne bi povabili; tako je namreč nameravala mati. Botrine ni marala. Maršekove pa, ki so bili v botrini z njeno sestro — o, tistim pa bi cekinov nasula v že itak dosti polne mošnjice. Do njegove žene pa, ki jo je — Bog ve dobro — imel rad, ni imela srca. Zmerjala jo je ob vsakem koraku. Še z obrekovanjem ji nikjer ni prizanesla. Tako ga je pa žena zapustila. Najprej je služila v Ljubljani za pesterno; nato se je pa potepla nekje v Franciji. Ljudje pravijo, da ima druge...

»Oh, Mariča, moja žena!...« je vzdihnil Štef in počasi stopal po podstenu v hišo. Neka otožnost se mu je naselila v dušo.

*

Stari Smeh je že prišel ven iz domače vasi. Zunaj Topolovec je na samoči imel Maršekov Janči lepo zidano hišo. Janči je bil v botrini z njegovo ženo. Na to se je Smeh zanašal; bil je prepričan, da mu Maršekov ne odkloni prošnje za poroka.

Mrak se je sklonil že čisto k zemlji. Začel se je pasti po razmočenih poljih, razvesil je svojo sivkasto grivo po temnozelenih lehah, ki so tonile v temoti. Zrak je bil nasičen z vlago. Nosil je po poljani vonj prihajajoče pomladi. Nova rast je v tem aprilskem večeru nemirno koprnela nekam daleč, sam Bog ve kam. Edino k počitku se ni dala spraviti, pa najsi je vetrič še tako proseče in otožno vlekel svojo uspavanko...

Po kolniku je stopal Smeh. Glavo je trudno sklanjal na prsi — in mislil. Bolestna misel, da je morebiti že vse zaman, da mu je domačija zapisana propadu, ga je vedno znova in znova obšla. Lahko si je na tej poti — in še prej — slikal bodočnost vso lepo, čisto, brez morečih skrbi, kljub temu mu je usoda pretela s trdo, neizprosno roko.

Toda preostalo zemljo in dom mora rešiti. Še dva tisoč in pet sto dinarjev! To vendar ni ves svet. In sin

gonov rezancev od sladkorne pese, ki so postranski produkt sladkornih tovarn.

Naša delegacija se je pa zanimala za nakup železa, jekla, koksa, semena oljnatih rastlin, semena dobrih žitnih vrst, za plemensko živino itd. V koliko nam bodo v tem oziru mogli Madžari ustreči, bo razvidno šele iz izvajanja same pogodbe.

Omenjeni trgovski razgovori nam jasno pokažejo na zaostalost v naprednem kmetijstvu, ki vlada pri nas. Madžari kot izrazita poljedelska država kupujejo pri nas koruzo, otrobe, prge in rezance od sladkorne pese, da lahko svojo živino kar najlepše izpitajo in jo potem drago prodajo Nemcem ter Italijanom, kjer nas izpodrivajo s svojo boljšo živino. Mi se pa mučimo s prodajo slabo reje živine, krmo pa, s katero bi lahko živino izpitati, prodajamo Madžarom, da nas ti tem laže izpodrivajo s svojo lepo živino na drugih tržiščih. Isto je v industriji. Madžari kupujejo pri nas rude, mi pa od njih železo, namesto da bi mi rude sami predelali in tako zaposlili svoje ljudi.

Iz tega se moramo nekaj naučiti, toda ne ostati samo pri besedah, ampak nekaj tudi storiti. Kar se tiče poljedelstva, so poklicani v prvi vrsti kmetje sami, da korist, ki jo imajo od naše zaostalosti Madžari, obrnejo v svoj prid. Zakaj neki ne bi naši kmetje potom svojih organizacij pokupili to, kar kupujejo Madžari od nas, ter izpitati živino tako, kot to zahteva trg?! Gotovo bi se to bolje izplačalo kot pa prodajati suho živino, za

katero se prav malo dobi. Če se izplača Madžarom kupovati živinsko krmo pri nas in pitati živino, koliko bolj bi se to izplačalo slovenskim živinorejcem, ki bi lahko koruzo, otrobe in prge kupili v državi sami, izpitati živino in tako dobiček, ki ga imajo sedaj od

tega Madžari, vtaknili v svoj žep. Vse premalo korajže in vse premalo podjetnosti je med našimi kmeti, ki se sicer vedno pritožujejo nad slabimi časi in vedno iščejo vse mogoče podpore in zaščite, namesto da bi si sami pomagali.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Dober fant umri na Sp. Sv. Kungoti. Zalostne velikonočne praznike so imeli Januševi v Dobrenju. Umri jim je sin, 20 let star, ki se je izučil krojaštva. Par let ga je mučila zavrtna bolezen in ga za dalj časa položila na postelj. V zadnjem času smo mislili, da jo bo premagal, saj je že prihajal v cerkev, toda na veliki petek mu je pretrgala nit življenja. Na velikonočno nedeljo ga je na zadnjem potu spremljala množica, kakršno redkokdaj vidimo, in pevci so se poslovili od rajnega z ganljivimi žalostinkami. **Dober fant naj počiva v miru!**

V visoki starosti nad 93 let je prejšnji ponedeljek v Turnišču umrla Tivadarova mama, katero je k zadnjemu bivališču spremlilo mnogo sorodnikov. Bodi ji lahka zemlja! — En dan pozneje pa smo pokopali p. d. Ferenčovega Petra. — Žalujemo naše sožalje!

Smrt uglednega živinozdravnika. Ob koncu preteklega meseca je v 64. letu starosti legel k večnemu počitku živinozdravnik Nemeš Nikolaj, ki je že dalj časa bolehal, a je vendar vršil službo do zadnjih dni življenja, dokler mu pijučnica ni pretrgala niti življenja. Pogreba se je udeležilo mnogo njegovih prijateljev in znancev. **Naj počiva v miru!**

Redek smrtni slučaj. Brat in sestra umrila v enem tednu. Pri Sv. Barbari v Halozah smo v soboto spremili k večnemu počitku ob ogromni udeležbi domačega poštarja Andreja Petroviča, rodom iz Paradiža. Pogreb je bil od poštnega urada. Pevci so rajnemu v slovo zapeli pred domačo hišo in ob grobu. V spomin mu je govoril domači g. kaplan poslovlilne besede, pa je zelo težko dokončal, ker sta si bila z rajnim poštarjem dobra prijatelja, zlasti je rajni zelo rad pomagal na koro peti, kadar je utegnil. Star je bil 48 let in priljubljen, zato ga bomo težko pogrešali. Na dan njegovega pogreba pa je umrla njegova sestra Marija Arbeiter, roj. Petrovič, v Paradižu, katero je v boleznih brat še obiskal zdrav. Marija je bila pokopana v ponedeljek, torej dva dni za svojim bratom. Stara je bila 53 let. Bodimo pripravljene, ker smrt pobere v par dneh zdravega in mladega — nenađejano. **Žalujemo naše sožalje — rajna pa naj počivata v miru!**

Smrt dveh uglednih mož. V nedeljo, 31. marca, sta bila zvečer ob desetih prevedena v Orli vasi Cilenšek Rudolf, p. d. Smodej, ki je dobil radi slabega srca močan srčni krč, in njegova žena, ki ima že dalje časa nevarno vnet-

Polko Loraine, angleški poslanik v Rimu, ki igra važno vlogo pri razgovorih Rim-London

Dr. Todt, ustvaritelj Siegfriedove obrambne črte, je bil imenovan za nemškega oboroževalnega ministra

Oton Habsburški se mudi v Ameriki, kjer hoče zbrati protihitlerjansko legijo bivših Avstrijcev

Mlada finska mati z otročičem na begu pred sovjetsko zasedbo Karelijske ožine

mora dobiti denar vsak čas po pošti... Res, za vruga, kaj toliko čakajo s temi pošiljkami! Sirotek Štef se je mučil tam in stradal morda — zdaj pa ne dobi plačila. Moj Bog! Njemu so pa za ceno treh tisoč dinarjev prodali tako lepo njivico. Sin pa dela vse leto — na koncu pa ne prinese domov niti dveh tisočakov! In vendar je v njega položil ves svoj up. Zdaj pa tako!

Prispel je pred Maršekovo hišo. Janči je nekaj rohnel v hlevu nad dekle. Zato je stopil tjakaj.

»Hvaljen bodi Jezus Kristus!« je prišlec pozdravil.

»Na vekomaj. Amen!« je Janči odvrnil in položil škap z vodo pred konje, ki so začeli piti v dolgih požirkih.

»Napajate, napajate —« je menil Smeh.

»Da, napajamo. Danes smo se zamudili. To dekle — obrača se kakor štor; kamor ga brcneš, tam ostane...«

»No, no! Saj še ni take sile; vse še lepo opraviš, boter!« Stari se je na vso moč delal prijaznega. Vendar pa ni mogel prikriti zadrege, ko ga je Janči tako pomenljivo opazoval, češ: po kaj si pa spet ti prišel...

»Veš, boter,« je začel Smeh, ko sta stopila iz hleva, »imam do tebe neko prošnjo. Prav lepo bi te prosil za neko uslugo...« Stari je mencial po cementnem trnacu sem in tja; prav tako se mu je od zadrege zapletal jezik.

»No — kaj pa bo takega?« je hladno pripomnil Janči.

»Prosil bi te za eno poroko —« je spravil besedo na dan.

»A tako...« Marškov se je zelo zresnil. Smeh je opazil, da ga je kmet ošinil z neprijaznim pogledom.

»Antolin me hoče že spet tožiti,« je razlagal Smeh svoj položaj. »Zadnjič mi je po razsodbi moral pustiti zadnjih tri tisoč do velikonočnega ponedeljka. Ako mu pa še sedaj ne vrnem, me ima pravico ponovno tožiti. Tega pa na noben način ne bi rad. Saj bi tako trikratno poplačal svoj dolg!«

»Hm... Preklete, tako je —« je zamrmral Marškov.

»Boter, ali bi potem šel?...« je Smeh nestrno uprl oči v Jančija.

»Ja —. Pa razen treh tisočakov nimate nič več dolga?« je hotel vedeti gospodar.

»Ne. Nič več razen teh treh tisoč... Še to je preveč za moja stara ramena. In zdaj vsak čas pričakujemo Štefovega denarja iz Nemčije. Potem poplačam ves dolg in nekaj nam še ostane.«

»Res?« se je Janči neverno ozrl v prosilca. Ta mu je še enkrat potrdil svoje besede.

»Dobro. Potem lahko računate name. Toda — čakajte — je nekaj pomislil. »Kdaj torej mislite vzeti denar iz posojilnice?«

»Tajnik mi je dejal, da lahko pridem kdaj koli, kadar se bom mudil na Cankovi. Lahko tudi na samo veliko soboto, ko bomo šli od božje službe.«

nimiv polzkus. Postavili so za dimnik umetno narejeno štorčko. Kmalu se ji je približal samec in se zaman dalje časa trudil okrog nje, da bi jo oživil. Dvoril ji je na vse načine, ji prinašal žabe in druge poslastice, seveda zaman, ker je lesena, točna po naravi pobarvana štorčka ostala nepremična. Končno se je samec naveličal in opustil prizadevanja. — Tak pojav pri živalih ni nič čudnega in tudi ne more vzbujati smeha. Še človeka zmoti prvi hip pogled na spretno izdelano figuro iz voska, dokler nas dojemljivost nepremakljivosti in nemosti ne prepriča o prevari. Žival pozna glasove, barve in obliko svoje okolice, ne more pa seveda razumeti, zakaj je predmet brez duše, mrtev.

je na očesu, dočim sta še čez dan mirno kramljala za pečjo s sosedi. Dne 4. aprila je Smodej zatisnil svoje oči v 79. letu starosti. Bil je že od nekdaj naračnik »Slov. gospodarja« in sploh katoliškega časopisja, ustanovni član Bralnega društva v Braslovčah, pozneje pa tudi ustanovni član Bralnega društva v Orli vasi. Smodej je bil veren katoliški mož, v vseh političnih vrtincih pa zvest pristaš katoliške smeri. Cerkevni pevski zbor mu je zapel v slovo žalostinko. — Kar nadomda pa je pobrala božja poslanka istotam tudi Franca Breznikarja, p. d. Prodnicarja, v 83. letu starosti, ki je še prejšnji dan marljivo hodil kropit rajnega soseda Smodeja. Smrt Prodnicarjevega očeta je tužno odjeknila po soseski in vsej braslovški fari, saj so se pri Prodnicarjevih z veseljem pripravljali na novo sv. mašo, ki jo bo imel čez tri mesece v Braslovčas sin Viktor. Pa božji načrti so nam neizsledljivi. Obema družinama izrekamo sožalje — rajnima pa bomo poklonili molitve!

Po 60 letih gospodarenja umrl. Kdo ni poznal Mikejevega očeta v Pamečah? Velikonočni zvono so tužno oznanjali, da je zatisnil oči širom priljubljeni vrli narodnjak, gospodar, dober faran Jurij Šavc. 81 let je dočkal, nad 60 let je gospodaril marljivo ter je preizkusil dokaj vselega pa tudi žalostnega. Bil je član okrajnega zastopa v Slovenjgradcu, dolga leta tudi občinski odbornik. Kar je pa še posebno dičilo njegov ugled, je bilo cerkveno ključarstvo sosedne

trobliske, pozneje tudi anovske cerkve. Utrujenemu očetu naj bo zemlja lahka — žalujočim pa naše sožalje!

Samski gospodar umrl. Na Marijin praznik, 25. marca, je v Sv. Rupertu nad Laškimi umrl po dolgem hiranju vrli samski gospodar na Mlakah Karel Ulaga. V svetovni vojni si je v svojem 30 mesečnem ujetništvu na Ruskem nakopal bolezen, ki mu je končno uničila življenje. A vendar je bil ves čas nadvse skrben gospodar v svojem skritem zatišju; ob strani vrle sestre-gospodinje si je pomnožil z neutrudljivim delom svoje premoženje, pri tem pa podpiral vsako dobro delo v župniji in občini. Vsak trudni popotnik, ki je šel po dolgi poti iz Štor in Celja proti domu, se je moral pri njem zglasiti, da se je ob prijaznem razgovoru pokrepčal dušno in telesno. Umrl je kot zvest Marijin družbenik na Marijin praznik, 53 let star. Dobri Karel, počivaj v miru!

Žrtev materinstva. V Trobendolu, župnija Sv. Rupert nad Laškimi, je 5. aprila umrla kot žrtev materinskega poklica gospodinja Jožefa Zeme, stara 41 let. Mož je moral en dan prej odriniti v Ljubljano na orožne vaje, mati s petimi nedoraslimi otroki pa je morala v postelj, katero je drugi dan zamenjala z mrtvaškimi parami. Uboga mati, ti si končala svoj križev pot; mi pa vemo, da je križev pot najbolj ravna pot v večno veselje. Bog naj tolaži toliko preizkušena moža-vdovca in uboge otročiče sirtve!

Žepne svetilke

izdeluje domača tvornica

RUDOLF PASPA

Zagreb, Koturaška 69

slavo s štiridejansko igro »Materin blagoslov«, s telovadnimi vajami, deklamacijami itd.

Mala Nedelja. Slomškovo prosvetno društvo nastopi v nedeljo, 14. aprila, v tukajšnji dvorani z novo petdejansko kmečko igro »Krivda na krivdik«, ki pretresljivo slika ljubezen do kmečke grude in doma ter trdosrčnost vaškega skopuha. Ne manjka pa tudi šaljivih prizorov.

Kapela. Čeprav je bila Bela nedelja še zares bela, hladna radi preostalega snega, vendar ni bila kos, da bi našim vročekrvnežem ohladila vročo kri. Zato so ponovno mladi nepopoljšljivi uporabili hladno orožje — nož ter izvedli težke operacije na rokah dveh fantov, ki se pa pri obeh niso popolnoma posrečile, zato jih morajo nadaljevati v bolnišnici. Tudi ognjeno orožje so hoteli uporabljati, toda krepka roka naših orožnikov jih je zasačila in odvedla na varno. Komur bi se posrečilo iztreti te grde razvade iz teh krajev Slovenskih goric, bi si zaslužil posebno odlikovanje, če že ne Noblovo nagrado! Ker je ta podivjanost prešla doraščajoči mladini že v meso in kri, prosimo merodajne, da najstrožje postopajo proti tem razvadam, ki škodujejo tujskemu prometu in narodnemu ugledu ob severni meji. — V zadnjem času smo doživeli kar dva požara radi nesreče, ki sta povzročila ogromno škodo. — V začetku marca se je vršil vinarski tečaj, ki je radi skrbi prirediteljev in odličnih govornikov uspel proti pričakovanju. Enako dobro je uspelo pozneje predavanje o kmetijstvu, ki ga je priredil odbor KZ. G. predavatelj je s svojim nazornim podajanjem žel velike uspehe.

Dravsko polje

Dravsko polje. Hodil sem po prostrani ravnini Dravskega polja in videl, kako se je na marsikateri njivi sušil na soncu raztrošen gnoj. Kmetje! To ni prav! Gnoj je bogastvo. In vi ga pustite, da se suši in izhlapeva. Suh gnoj je malo vreden. Vseeno je, če bi samo stelo nastlali po njivi. V gnoju se nahaja kakor žganje lahko hlapljivi amonijak, ki je važna hranilna snov. Če ta izhlapi, je gnoj skoraj brez vrednosti. Poznam kmeta, ki za vsak ogon posebej raztroši gnoj in ga takoj poderje. Tudi ko ga dovažate na njivo, delajte večje kupe, da se gnoj manj presuši. Nič za to, če ga je treba malo dalj vreči z vilami pri trošenju. Vi trosite gnoj zato, da z njim gnojite zemljo in dobite na ta način čim več od nje, ne pa zato, da bi ga sušili! Kaj takega si lahko privoščijo samo v Banatu, kjer z njim kurijo.

Vurberg. Namesto venca na grob rajnega g. župnika Alojzija Kokelja je podarila Hranilnica in posojilnica v Vurbergu za gradnjo lavantini-

Dopisi

Dravska dolina

Maribor. Magdalensko predmestje je dobilo svoje Prosvetno društvo. V nedeljo, 7. aprila, dopoldne je bil pri Sv. Magdalen v cerkveni dvorani ustanovni občni zbor. Predsednik Prosvetne zveze g. dr. Josip Hohnjec je v svojem govoru zavrnil kriva kulturna načela, ki danes vladajo v svetu in so povzročila toliko zla, ter je obrazložil tiste prosvetne smernice, ki mora po njih sledovati naša krščanska in narodna prosveta. Društvo, kateremu je pristopilo mnogo članov, želimo najboljšega uspeha!

Maribor. Mariborski dijaki, člani krožkov Slovenske dijaške zveze, priredili v nedeljo, 14. aprila, v dvorani Zadružne gospodarske banke ob osmih zvečer prvo akademijo. Na sporedu so: petje, zborna recitacija in misterij »Mrtvaški ples«. Vstopnice so v predprodaji v prodajalni Tiskarne sv. Cirila na Aleksandrovi cesti.

Slovenske gorice

Sv. Ana v Slov. goricah. Naši mladi in Marijin vrtec so nas na belo nedeljo zelo razveselili z ljubezveno misijonsko igrico: »Tam daleč za morjem...« Dvorana je bila polna. Fantovski odsek in Dekliški krožek pa pripravljata dve presrečljivi igri: »Razvalina življenja« in »Teofilus«.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Dekliški krožek vzpirajo za svoj materinski dan v nedeljo, dne

14. aprila, lepo igro »Kapelica v gozdu«. Dobiček je namenjen novemu domu.

Sv. Trije kralji. (80 letnica.) Na prijaznem holmčku Slovenskih goric kraljujejo Sv. Trije kralji župnije Sv. Benedikta. Dne 5. aprila 1860 je zagledal tukaj luč sveta naš 80 letnik Vinko Skamlič, kateri ta dan obhaja tudi svoj god. Po dovršeni orglarski šoli v Ljubljani je precej let organistoval pri Sv. Andražu v Haložah in v Cirkovcah na Dravskem polju, kjer je imel trgovino in gostilno. Na svojem malem posestvu v Sesterzah pri Pragerskem preživlja dneve visoke starosti. Ostra zima ga je zlomila in vrgla v posteljo, iz katere sedaj ob sončnih dneh že po malem zapuša in si krepča rahlo zdravje pri dobrinah pomladnega oživetja. Vzgojil je devet otrok, a nenadna smrt 24 letne hčerke Kariine ob koncu 1938. leta ga je potrla. Njegovi znanci mu k njegovemu dvojnemu jubileju iskreno častitamo z željo, da dočaka trden še dokaj sončnih pomladi v krogu svoje družine!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Bralno društvo je na velikonočni ponedeljek igralo poljsko dramo »Mutec osojski«. Dvorana je bila natlačeno polna, vstopnic je zmanjkalo, a še jih je nekaj moralo oditi domov. Gledalci so bili kljub neprijetni stiski zadovoljni, kar je bil dokaz, da je bila igra, čeprav težka in obsežna, dobro podana. — V nedeljo, 14. aprila, po večernicah bo naša mladina priredila v Pergerjevi dvorani materinsko pro-

Oče zamorec — mati Eskimka. — Lars Normann, mlad švedski raziskovalec, je prebil pet mesecev v Grenlandiji. Tam je srečal najbolj čudnega mešanca, mladega, 22-letnega moškega. Njegov oče je bil zamorec, njegova mati pa Eskimka. Anavkva, kakor se imenuje mladi mož, je po svojem očetu podedoval rast in lasse, oči ima eskimske. Velja za enega najboljših lovcev na kožuhaste živali. Normann je ugotovil, da je bil oče tega lovca služabnik velikega polarnega raziskovalca Pearyja.

Milijonar John Steall je kot mlad človek zaslужil v Kaliforniji v Ameriki nad 10 milijonov dolarjev premoženja. Objesten je začel prižigati cigarete z bankovci — tudi pri nas je

»Prav,« je pritrdil Janči. »Na veliko soboto bom pa že doma.«

»Kaj ne bi bil! Na ta dan pa ja ne boš hodil okrog kupovat. Ne bi imel božjega blagoslova, če še tedaj ne bi imel miru.« Staremu je šlo na smeh, ko je Janči privolil, da mu pojde za poroka.

Maršekov je bil namreč prekupčevalec z živino. Nakupoval jo je za bogatega mesarja in trgovca iz bližnjega mesta.

Ko se je Smeh poslovil in stopil nazaj na kolnik, je bilo že dosti pozno. Stari se za noč ni zmenil, ampak je z nekako lahkim srcem korakal nazaj v Topolovce.

Zdaj je še moral k Bakanu. Vstopil je v kuhinjo, kajti le tukaj so svetili. Našel je družino pri večerji. Bilo mu je nerodno; vendar pa je kazal neko ravnodušnost in zmerno resnobo. Sprva ni pokazal niti z vedenjem, po kako važnem poslu je prišel.

Počakal je, da so se najedli.

Nato sta z Bakanom, ki je bil od njega nekoliko mlajši, stopila v sobo.

Bakan je precej časa premišljeval, preden se je odločil:

»Če pojde Maršekov Janči, ti bom za poroka tudi jaz. Če pa Janči ne bo hotel, tedaj me zaman prosiš.«

Pri tem je tudi ostal. Smeh pa je bil vendar zado-

voljen. Svoj opravke je izvršil dobro, da se tako niti nadejal ni. Janči gotovo pojde; saj besede Maršekov še nikoli ni požrl. Bakan pa še tako ne.

Če bi bil mlad, bi sedaj Smeh prijel za klobuk, ga zavihtel nad glavo in na glas zaukal. Tako pa je stisnil roke v žep in s toplo zavestjo, da je zdaj vse dobro, hitel proti domu.

*

»Jezus, kaj si vendar misliš, da si kar brez nas — da si mu obljubil poročstvo!« se je znašala žena nad Jančijem, ko je Smeh odšel.

»Bog pomagaj — saj se mu pa vendar nisem mogel zameriti... In Smeh je pošten človek — se je mož branil in stopil v kuhinjo k večerji.

Punica, mala in živahna ženska, se je obrnila od ognjišča, kjer je devala hrano iz lonca v skledo, in jezno dejala:

»Kako si vendar mogel privoliti v to brlezgo, iz katere ne veš, če boš prišel čist! Poleg tega so pa tvoji starši še živi in posestva še nisi podedoval. Vse to, kar je pri nas, pa je tvoje žene, moje hčere. Na to se pa ne boš smel podpisati, to ti povem! Če se hočeš podpisati, podpiši se le na svoj zaslužek! A ne verjamem, če bi to veljalo...«

skega bogoslovja 200 din. Za naklonjeni dar se škofijski odbor za novo bogoslovnico v Mariboru toplo zahvaljuje.

Slovenska Krajina

Murska Sobota. Naša privatna trgovska šola lepo napreduje. Veliko zaslug si je stekel za to šolo in sploh trgovski dom predsednik trgovskega gremija v Soboti g. Čeh Franc, ki je že star prijatelj Prekmurja, saj je bil celo pri otvoritvi železniške proge od Sobote proti Madžarski, čeprav je Priek. Že je tudi celih 15 let v občinskem odboru in sedaj podpredsednik. Je tudi trgovec in ima glavno zalogo tobačnih izdelkov za naš okraj. Ko je zadnji obhajal god v sredi svojih številnih prijateljev, se je izreklo tudi več napitnic o vzajemnem delu delavstva, kmetov in trgovcev v Prekmurju. — Krajevna protituberkulozna liga razpisuje mesto zaščitne sestre v mesečno plačo 1000 din. — Občina sprejme v službo redarja z začetno plačo 700 din. — Upravni svet Prekmurske banke je namesto pokojnega Hartnerja izvolil za predsednika njegovega sina g. župana Ferdinanda Hartnerja.

Dolič. V nedeljo, 7. aprila, popoldne je bil blagoslovljen prapor naše prostovoljne gasilske čete. Kumovala mu je g. Jerič Marija.

Tišina. Naš g. učitelj števancec Rudolf je napredoval v 6. položajno skupino.

Kobilje. Prejranjo nedeljo je naša ekspozitura doživela nadvse vesel dogodek, kajti sprejeli smo v svojo sredo novomašnika g. Kiselek Kolomana, ki nam je v novo ustanovljeni ekspozituri dne 7. aprila prvi daroval novo sv. mašo. G. novomašnik spada med one učence, ki jih je prekmurski duhovnik g. Radoha napotil v Italijo študirat.

Dolnja Lendava. Naše železniške zveze z ostalo Slovenijo so doslej bile neznosne. Upamo, da bo promet sedaj po upostavitvi ukinitvenih vlakov mnogo točnejši in da vlaki ne bodo več prihajali s takimi zamudami. — V 6. položajno skupino je napredoval g. učitelj Peternel.

Savinjska dolina

Galičja pri Celju. Dne 17. marca popoldne se je vršil v župnišću občni zbor Prosvetnega društva, katerega se je udeležilo lepo število fantov in deklet. Iz tajnikovega zapisnika smo razvideli, da je bilo društvo v preteklem letu dokaj delavno. Izvoljen je bil z malimi spremembami stari odbor s predsednikom Šupergerjem na čelu.

Nova cerkev. Dobra knjiga in časopis sta najzvestejša prijatelja človeku skozi življenje. Kdor rad čita, nima časa za pijančevanje in ponočevanje. Več dobrega berila v naše družine, pa bo manj zločinov, sovraštv in razuzdanosti! V naši župniji imamo Slovensko katoliško bralno društvo, katerega podpredsednik je naš novi g. kaplan Alojzij Žolnir, odličen prosvetni delavec. Članarina je bila znižana na 6 din letno. Vsak župljan bi moral biti član, ker dolžnost vsakega je, da podpira naša katoliška društva. Knjižnica ima zelo mnogo lepih, poučnih in zabavnih knjig. Knjige se izposojujejo vsako nedeljo po obeh opravih dopoldne in po večernicah. Vsi prijatelji poštene zabave, segajte pridno po knjigah iz naše društvene knjižnice!

Janči je sedel za mizo. V nekaj se je zamislil. Nato je hitro vrnil besede punici:

»Jaz se ne bi smel podpisati, seveda. Moj pokojni tast so se pa lahko podpisali Gubeku, pijancu, o katerem vem, da ne bo nikoli mislil na povračilo dolga. Mogoče bomo še mi zanj plačevali. In moja deca bodo pri tem trpela. Saj je dediščina njihova —« je kar zakričal.

Otroci, ki so posedli na klop pri mizi, so preplašeno gledali mater, ki je blede sedela zraven moža. Najmlajši je zavekal. Dekla ga je mislila potolažiti, a se ni dal. Morala ga je vzeti v naročje mati.

Prepir se ni nadaljeval.

Vsi so vedeli, da je najbolje, ako molčijo in ne nagajajo slame na žerjavico... Slednjič je Janči spregovoril:

»Sicer pa ni taka stvar. V soboto lahko odidem z doma —. Smehu porečete, da sem šel kupovat živino...«

*

Pri tem je tudi ostalo. Ko je na veliko soboto prišel k Marškovim stari Smeh z Bakanom, jima je punica povedala, da zeta ni doma. Rekla je, da je šel po kupčiji, češ da se trgovcu v mestu zelo mudi z nakladanjem živine...

»NEDELJA«

tednik za versko življenje. Štev. 14 ima sledečo vsebino: Druga nedelja po veliki noči, evangelij in misli za premišljevanje. Kletev in njena zlobnost. Prvo sv. obhajilo. Sprava. Ljubezen za ljubezen. Vojna in božja previdnost (Zakaj Bog dopusti vojno). Mladini versko vzgojo! Zvestoba. Juanito, španski križar (povest). Suženjska odvisnost od Moskve. Marijin vitez (povest). Marta (povest iz Kristusovih časov). Posebna stran je namenjena našim malim. V vsaki številki so tudi oznani mariborskih, celjske in trboveljske župnije. — »Nedelja« izhaja vsak teden na 16 straneh in stane letno samo 24 din. Naroča se v upravi lista: Tiskarna sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5.

Šmarski kraji

Sv. Jurij ob juž. žel. Fantovski odsek vprizori v soboto, 13. aprila, ob 20 in v nedeljo nato ob treh popoldne v Katoliškem domu dramo v štirih dejanjih »Okornovic«.

Sv. Križ pri Rogški Slatini. Več zanimanja za pravo »kranjsko sivko«. Čebelarstvo društvo v našem kraju je prav pridno na delu. Ima tudi priložno število članov. Vidi se pa, da je za čebelarstvo panogo kmetijstva vse premalo zanimanja. Premnogi se ne zavedajo važnosti čebele. Da, ona je najboljša na delu spomladi na cvetju sadnega drevja kot prenašalka cvetnega prahu, kot oplojevalka cvetja. Ob dobrih letinah nam da tudi dosti medu in nekaj voska. Ker imamo podnebje za čebelo precej ugodno, zato želimo, da bi v vseh naših vaseh bili 1—3 čebel-

nati s čebelnimi družinami. Da se pospeši čebelarstvo v našem kraju, je sklenil odbor čebelarstke podružnice v Rogški Slatini, da priredi enodnevni poučni čebelarski tečaj. Tečaj se bo vršil pred čebelnikom g. Conč Leopolda v Cerovcu. Na tečaj pride kot govornik banovinski čebelarski strokovnjak g. župnik v p. Peternel. Tečaj se bo vršil v začetku maja, opozarjamo pa nanj že sedaj. Vabimo na tečaj vse člane in tudi nečlane, ki imajo zanimanje za čebele, pa tudi čebelarje rogaške podružnice. Datum bomo še objavili.

Laški okraj

Svetina nad Celjem. Smo visoko gori na bregovih hladnega vetra, a tudi k nam je prisijalo sonce tople materinske ljubezni, katero nam je v ljubki materinski proslavi predstavila naša svetinca šolska mladina pod spretnim vodstvom blage učiteljice gđne Štefke Bulovčeve v nedeljo, 10. marca. Z veseljem in tihim ponosom so naše matere gledale in poslušale svoje malčke, kako so proslavljali ljubezen in skrb zlate matere. Vseh gledalcev in poslušalcev ena želja na koncu proslave je bila: Bog nam ohrani naše dobre matere in pa našo neutrudljivo gospodično učiteljico še dolga leta!

Sv. Rupert nad Laškim. Prosvetno društvo nam je 25. marca priredilo dobro uspelo materinsko proslavo. Predsednik društva g. Turšič je v jedrnatem in poljudnem govoru orisal pomen krščanske matere, ki se žrtvuje za svoje ljubljence in vse stori, da bi jim zagotovila pravo srečo, častno in večno. Nato so dekleta, šolarice in odrasle mladenke predstavile zgodbo modernega dekleta, ki se v mestnem šumu izgubi, a po molitvi in žrtvi trpeče matere spet najde pot v poštenosti, tako živo in ljubko, da se je nehote orosilo marsikatero oko navzočih mater in prijateljev mladine. Zelo hvaležni smo Prosvetnemu društvu za to prireditev!

Kmečka trgovina

Gibanje cen lesa in žita v marcu

Les. Zanimanje za mehki les je bilo skozi ves marec nespremenjeno zelo veliko in skoraj isto velja za trdi les, posebno proti koncu meseca. Najživahnejši je bil promet s trami smreke in jelke (uso Trst) na podlagi 350 in 380 din kub. meter; dalje s celuloznim lesom (bukev) na podlagi 110 din kub. meter. Nekaj manjši promet je bil z deskami (smreka) na podlagi 650 din kub. meter, z javorjevimi neobrobjenimi plohi na podlagi 750 din kub. meter, s hrastovimi frizi na podlagi 700 din kub. meter in 1250 din kub. meter. Znatno manjši je bil promet z borovimi deskami, ki so bile prodane na podlagi 650 din kub. meter franko vagon. — Iz lesnih cenikov (tečajnic) je razviden stalen porast cen vseh lesnih proizvodov skozi ves marec. Porast cen za jelove in smrekove hode I./II. kakovosti znaša n. pr. od 5—15 din, pri merkantilnih bordonaih 10—40 din, pri tramičih 15 din, pri ostalih tramih 20 din, pri koničnih škoretah 50—60 din,

pri paralelnih škoretah 55—65 din, pri podmernih škoretah 30—50 din, pri koničnih deskah-plohih 25 din, pri paralelnih deskah-plohih pa celo 65 din pri kub. metru. Znatno dvig cen kaže tudi bukov les, in sicer pri hlohah I./II. kakovosti 5 din, pri hlohah za furnir 40 din, pri naravnih deskah-plohih 50 din, neobrobjenih parjenih deskah-plohih 70 din, pri ostrorobih parjenih deskah-plohih pa 80 din pri kub. metru. Silen porast cen beleži tudi hrastov les, le cena parketov in železniških pragov se ni spreminjala. Najbolj živahen izvoz lesa je bil v Italijo, kjer so se tudi cene stalno dvigale, pa tudi sicer so bili italijanski trgovci napram našim zelo vjudni in so jim ustregli, če se je le dalo. Posledica je bila, da je šlo v Italijo iz dneva v dan več lesa. V Nemčijo pa izvoz ni bil tak kot v prejšnjih časih in prav isto velja tudi za Madžarsko.

Žito in ostali deželni pridejki so ohranili v marcu zelo čvrsto ceno in tudi cene so bile v stalnem dvigu. Umešno sušena kuzuza je postko-

Ko je Smeh nevoljno zagodrnjal, da je Janči prelomil dano besedo, se je punica obregnila:

»Kako besedo pa ti je dal? Ali ni rekel, da ti pojde za poroka, ako ne bo sile za živino? Poleg tega pa povem, da na moje in hčerkino Janči nikoli ne bo smel dati podpisa...«

Bakan je poparjen stal pred vrati in molčal. Sprva je mislil, da Janči Smehu sploh ni obljubil tega, na kar se je stari pri njem skliceval. Sedaj mu je pa postalo vse jasno...

»Ni vrag, Smeh, da se ne bi skočeval iz te brozge! Na vsak način ti pomorem iz stiske,« je položil roko na ramo potrtemu starcu, ko sta odhajala od Marškovih.

»Pojdeva k Antolinu!« je še pristavil.

»K Antolinu... Moj Bog —« se je ustrašil Smeh.

»Kaj misliš, da je tak brezbožnež, da se te ne usmili? Saj vendar tvoj sin pričakuje denarja iz Nemčije. In Antolin je hudo bolan. Praviijo, da na smrt. Kajti z Golnika ne pošljejo nobenega tako slabega, kakor je Antolin, da imajo le količkaj upanja...«

»Kaj praviš, da je tako hudo z njim?« se je začudil Smeh.

»Ne veš še? Zadnjič sem bil pri njem. Ni ga spoznatil. Upadel, bled ko smrt je v obraz... In slab —«

(Konec sledi)

bilo po vojni nekaj takšnih fičfirčev. Za neko gledališko predstavo, kateri je tudi njegova milost prisostvovala, in je plačal 840.000 dolarjev. Ko je bil star 30 let, je bil ubožec brez ešenka.

Stroj za skubljenje kokoši. Zadnja novota v kuhinjskem področju je stroj za skubljenje kokoši, ki ga je izumil George Hunt, delavec v Akronu v državi Ohio. Ta stroj izvleče kokoši perasa v petih sekundah. Stroj je iz jekla in gume in sicer so iz zadnje izdeani valjarji z ven molečimi klini. Sistem valjarjev se poganja z ročico.

650 km na uro napravijo ameriška vojna letala tipa Curtis, model 81, ki jih je Anglija naročila v USA za tri in pol milijona funtov sterlingov.